

Co potřebují cykloturisté

S prvními teplými vikendy se stezky zaplnily výletníky na kolech nebo in-line bruslích. Vypadá to, že obliba cykloturistiky už nemůže být větší – podle posledního průzkumu agentury CzechTourism alespoň někdy vyrazí na cyklovýlet 72 % lidí. Co jim chybí ve službách, kam a jak chtějí jezdit, co se pro ně již udělalo a co mohou dělat regiony, které chtějí lidi na kolech přitáhnout?

Obliba jízdního kola v České republice je dlouhodobě velmi vysoká. Z široké nabídky jízdních kol si prakticky každý může vybrat podle svého životního stylu, terénu pro jízdu, ale i osobního vkusu včetně barevné škály. Průměrný klient cykloservisu se mění směrem k vyšším příjmům. A není výjimkou, že na kola vyráží i třígenerační rodina. V době, kdy se potýkáme s civilizačními chorobami způsobenými stresem a nedostatkem pohybové aktivi-

zhusta využívají nejen denní výletníci, návštěvníci na dovolené z tuzemska i zahraničí, ale především cyklisté pravidelně dojíždějící do práce či do školy. Na tomto základu vzniká postupně proznačená síť tras národních a mezinárodních, za kterými stojí jasní koordinátoři a které fungují jako produkty (Bečva, Ohře, Labská, Jizera, Morava, Praha-Vídeň, Brno-Vídeň). Přestože některé jejich úseky stále nevyhovují přísným nárokům mezinárodních certifikací, jde o důležité značky v cestovním ruchu, které přitahují zájem turistů a vytvářejí základní identitu jednotlivých turistických produktů. Co vše ale tvoří takový produkt a co vytváří jeho úspěch?

Inspirací může být certifikace tras EuroVelo, kterou vytvořila Evropská cyklistická federace pro hodnocení mezinárodních tras, jejichž podstatná část má splňovat základní požadavky cílových skupin cykloturistů. Kritéria pro hodnocení přitom dělí do tří základních oblastí a důraz kladou na infrastrukturu, návazné služby a propagaci. Klasifikace EuroVelo přitom bere do úvahy jednotlivá kritéria dle zdatnosti, zkušeností s jízdou na kole a dle typu jízdního kola jednotlivých uživatelů.

Váhy jednotlivých kategorií pro výslednou certifikaci jsou stanoveny následovně:

- cyklistická infrastruktura: 65%
- služby: 20%
- propagace: 15%

Dvoutřetinový podíl na hodnocení konkrétního produktu má tedy kvalitní infrastruktura. Doprovodné služby pro uživatele a marketing hrají také důležitou, i když menší roli.

Mít kde jezdit – dobrá infrastruktura je základ

Z hlediska provozu na stezkách fungují hlavně úseky, které leží v okolí velkých měst. Města jsou motorem provozu na stezkách, které fungují jako rekreační zázemí pro jejich obyvatele. Bezpečné trasy jsou zároveň přirozeným způsobem, jak napojit předměstí a blízké okolí měst pro každodenní dopravu. V minulosti byla proto hlavním iniciátorem pro stavbu tras města a obce, nebo jejich svazky. Zároveň však prakticky všechny kraje mají zpracované dlouhodobé strategie zaměřené na cyklistiku a cykloturistiku. Menší část z nich pravidelně ročně investuje část svého rozpočtu do budování a údržby stezek.

Základním nástrojem pro financování cyklostezek a dalších opatření jsou tedy rozpočty měst a obcí. Bezmála dvě desítky let už funguje na ročním základu podpora ze státního rozpočtu, a to prostřednictvím Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI).

Od roku 2000 investoval SFDI více než 1,9 miliardy korun na výstavbu cyklistických stezek a jízdních pruhů pro cyklisty. Další 3 miliardy korun směřovaly na podporu projektů ke zvyšování bezpečnosti chodců a osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace. Letošní zájem o příspěvky na cyklostezky byl rekordní, požadavky výrazně přesahují objem prostředků vyhrazených pro tento rok.

Do roku 2016 mohly o příspěvek ze státního rozpočtu na cyklostezky žádat pouze jednotlivé obce a města, případně jejich svazky. Od roku 2017 se možnost čerpání otevřela i pro kraje.

Zapomenout nemůžeme ani na Evropské fondy, které byly v uplynulé dekádě vý-

1,9 mld. Kč ze SFDI

na výstavbu cyklostezek a jízdních pruhů pro cyklisty

ty, je dovolená vítanou možností, jak zlepšit svoji pohybovou bilanci. Po celodenní fyzické námaze přijde vhod dobré jídlo a víno nebo pivo z místního pivovaru. A dojem z aktivní dovolené násobí zážitky jiného druhu, jako jsou třeba wellness nebo návštěva místní zajímavosti.

Česká republika dnes nabízí 3 240 kilometrů chráněných cest pro bezpečnou jízdu na kole. Zatím ale chybí jejich propojení do ucelené sítě, která vzniká jen pomalu. Díky úsilí mnoha lidí se daří budovat už v několika regionech sítě páteřních tras v kvalitě, na kterou jsou zvyklí návštěvníci z cyklisticky vyspělých zemí. Dnes je

znamným zdrojem, díky kterému se podařilo vybudovat rozsáhlé projekty pro podporu bezmotorové dopravy, stejně jako zajistit jim propagaci. V současnosti ale už programové období končí a pro to příští se podmínky teprve tvoří. Zda v nich bude mít svoji roli také cyklistika, se teprve ukáže.

Pro budoucnost jsou tak stále významnější i nepřímé formy podpory. Řada úseků vznikla jako doprovodný projekt při novostavbách a rekonstrukcích státních a krajských komunikací nebo železničních staveb, kde se zároveň vybuvovala opatření ve prospěch cyklistiky (cyklistické pruhy, cyklistické stezky, lávky nebo podjezdy).

Mezi ekonomicky levná cykloopatření, která výrazně napomohou rozvoji cyklistické dopravy v území, patří také realizace cyklistických pruhů na státních a krajských komunikacích, možnost vjezdů do pěších

Služby, služby, služby

Samotné doprovodné služby sice nové klienty nepřilákají, jejich úroveň je ale důležitou vizitkou a zkušenost s nimi zůstává nadlouho otištěná v paměti a je zdrojem dalších referencí („až pojedete kolem, nezapomeňte seavit...“). Největší část výdajů za cyklovýlety či dovolenou s kolem putuje do zajištění ubytování. Výzkum v Jihomoravském kraji ukázal, že průměrná denní útrata cykloturistů na osobu a den je 1 247 Kč (přenocující turisté) a 582 Kč u jednodenních výletníků. Doprava a stravování obsadily druhou a třetí příčku, pokud jde o podíl na celkových výdajích cykloturistů. Zbylou část výdajů tvoří například vstupenky do místních turistických cílů, nákupy suvenýrů a podobně.

Zájem o ubytování se posunuje směrem k vyššímu standardu a tomu se přizpůsobují také služby pro cyklisty. Úschovny kol společně s nabíjením elektrokol se pomalu

přepřpravou jízdních kol se letos zvýšil o 150 vlaků na téměř 7 000 spojů denně. V 6 208 vlacích je možné přepravit jízdní kolo formou spoluzavazadla, v 782 spojích je nabízena služba úschova během přepravy.

Výzvou stále zůstává, jak zajistit přístupnost nástupišť a zejména možnost odstavování jízdních kol v rámci systémů BIKE & RIDE na zastávkách a stanicích železniční, autobusové a městské hromadné dopravy. Parkování jízdních kol by mělo být řešeno primárně jako zastřešená stání, pokud možno uzamykatelná nebo ve formě cykloboxů.

Propagace

Marketing v cestovním ruchu je samostatný obor, kterému se věnuje dostatek prostoru mimo jiné právě na stránkách COT – Celý o turismu. Následující řádky se proto věnují spíše několika tipům z pohledu žurnalisty.

Důležitou součástí cestovního ruchu jsou značky, o jejich významu už dnes není pochyb. Až překvapivě často se ale novináři marně snaží získat alespoň základní informace o produktu. Ať už jde o zajímavou destinaci nebo dálkovou trasu, obrázky prodávají. Sada fotografií v tiskové kvalitě, s typickými uživateli, minimálně v několika základních formátech, to je investice, která se vždy vyplatí. K dispozici by měla být i schematická mapa se zakresleným vedením, soubor s GPS souřadnicemi pro navigaci, a také popis trasy společně s nabídkou zajímavých turistických cílů.

Nové produkty často vznikají v důsledku nových trendů. K těm patří nesporně také elektrokola, která se užijí především v horatých oblastech. Na několika místech tak vznikly sítě půjčoven, které je možné využít také k dobití baterií elektrokol. Jednu takovou síť provozuje Jihočeská centrála cestovního ruchu, která zřídila půjčovny v informačních centrech a vydala k celému projektu sadu letáků s typy na výlety.

Půjčovny jízdních kol i elektrokol jsou i na železničních stanicích, kde je provozují České dráhy pod značkou ČD Bike. ■

AUTORKOU TEXTU JE
Ing. Jitka Vrtalová
z Asociace měst pro cyklisty.
jitka.vrtalova@email.cz
www.cyklomesta.cz

zón a do jednosměrných ulic, zřizování zón s maximální povolenou rychlostí 30 km/hod., cyklistických ulic, nebo využití i dalších komunikací vhodných pro cyklisty, jako jsou lesní a polní cesty, protipovodňové hráze, opuštěná drážní tělesa apod.

Za zmínku stojí nedávná iniciativa Ministerstva dopravy, které chce změnou zákona usnadnit přeměnu méně využívaných lokálních tratí například právě na cyklostezky.

stávají standardem. Certifikace Cyklisté vítání zajišťuje, že ubytovací zařízení poskytuje nejen možnost bezpečně uschovat kolo, ale také například zapůjčit si sadu na opravu kol nebo nechat si zde vyprat či usušit oblečení a vybavu.

Loňský rok byl rekordní i pokud šlo o využívání služeb železničních dopravců. Jen České dráhy přepravily 174,7 milionu cestujících, což je meziroční přírůstek o 3,2 milionu. Počet spojů tohoto dopravce s rozšířenou